

UPPSALA
UNIVERSITET

Juridiska fakultetsnämnden

Box 256
SE-751 05 Uppsala

REMISSYTTRANDE

1 (2)

2016-09-09

JURFAK 2016/37

Utrikesdepartementet

Remiss av betänkande Medverkan av tjänsteleverantörer i ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd (SOU 2016:36)
UD2016/08402/PLAN

Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Fakultetsnämnden får härmed lämna följande synpunkter.

Inledning

Utredningen har haft i uppdrag att analysera förutsättningarna för att lägga ut vissa förvaltningsuppgifter i ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd till externa tjänsteleverantörer i utlandet. I uppdraget har även ingått att göra en lämplighetsbedömning. Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet delar utredningens bedömning av behovet av ett mer effektivt förfarande i ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd, men vill samtidigt understryka allvaret i att lägga ut led av myndighetsutövning på privata aktörer. Det offentlighetsrättsliga ramverk som syftar till att garantera rättssäkerhet och rättighetsskydd för enskilda, samt den öppenhet och transparens i verksamheten som är grundläggande för ett demokratiskt samhälle, kommer därigenom att regleras genom avtal. Detta är en trend inom flera sakområden och en stor fråga som Juridiska fakultetsnämnden ser allvarligt på. Att reglera sekretesskydd och hantering av känsliga uppgifter i form av avtal inom ramen för utförandet av förvaltningsuppgifter kan bl a. innebära ett försvagat rättighetsskydd för enskilda, samt svårigheter vid tillsyn och ansvarsutkrävande.

Föreliggande remissvar kommer att fokusera på de rättsliga förutsättningarna för att lägga ut förvaltningsuppgifter av detta slag, samt lämpligheten av förslaget, särskilt vad gäller insamling av DNA-uppgifter.

Syftet med förslaget är primärt att avlasta redan tungt belastade myndigheter samt säkerställa en effektiv och säker process för enskilda. Utredningen föreslår att möjligheten att lägga ut förvaltningsuppgift bl a. regleras i två nya paragrafer i utlänningslagen (5:28, 29) samt att i en förordning. I den föreslagna lagen anges vilka uppgifter som inte får läggas ut. Dessa är att utreda eller fatta beslut i ärenden. I förordningen preciseras närmare vilka förvaltningsuppgifter som får läggas ut på externa tjänsteleverantörer.

Efter att ha konstaterat att bredningen av ett ärende och beslut i det samma utgör oskiljaktiga delar som tillsammans utgör myndighetsutövning drar utredningen slutsatsen att stöd i lag krävs för att lägga ut förvaltningsuppgifter

på externa tjänsteleverantörer (s. 124 ff). Eftersom det handlar om utläggning av förvaltningsuppdrag till en extern tjänsteleverantör i utlandet utgår utredningen från att det RF 10:8 som ska tillämpas, vilket innebär att den aktuella lagen måste antas av riskdagen med kvalificerad majoritet eller i den ordning som gäller för stiftande av grundlag. Juridiska fakultetsnämnden delar denna bedömning.

Det är anmärkningsvärt att utredningens analys av vad gäller upptagning och överföring av biometrisk data och DNA, samt lagring av biometrisk data, särskilt hur länge sådana data får lagras efter att ett negativt beslut har meddelats, inte sker i ljuset av europarätten generellt och särskilt EU:s dataskyddsförordning som från den 25 maj 2018 kommer att ersätta PuL. Efter att ha påvisat förslagets risker vad gäller den enskildes integritetsskydd konstaterar utredningen att för den enskildes integritetsskydd är det av betydelse att hon eller han kan välja att vända sig till en utlandsmyndighet, istället för en extern tjänsteleverantör, med sin ansökan. Juridiska fakultetsnämnden menar att det framstår som orimligt att förvänta sig att enskilda ska göra sådana överväganden i samband med att tillstånd söks, särskilt i ljuset av det argument som ligger till grund för hela utredningens förslag. En sådan möjlighet läker således inte riskerna med utläggningen.

Juridiska fakultetsnämnden delar inte utredningens bedömning att externa tjänsteleverantörer ska ges möjlighet att ta prover för DNA-analys eller medverka vid provtagningen (s. 165 ff). DNA utgör sådana personliga data som ska hanteras med stor försiktighet även om det är frivilligt att lämna DNA-prov i detta fall. Det krävs ett informerat samtycke från den som ska undersökas (s. 165). Samtycket omfattar medverkan vid provtagning, utförande av DNA-analys, samråd mellan berörda myndigheter, samt rätt för den handläggande myndigheten att ta del av analysen. Det ställs således stora krav på den information som ska lämnas inför ett samtycke. Därutöver, och som utredningen konstaterar, kan DNA-analysen få helt avgörande betydelsen för t.ex. uppehållstillstånd pga. familjeåterknytning (s. 166). Risken för korruption är uppenbar och stor. En sammantagen bedömning av de rättsliga och faktiska förutsättningarna gör att Juridiska fakultetsnämnden, i motsats till utredningen, ej anser att externa tjänsteleverantörer bör få i uppdrag att ta DNA-prov eller medverka vid provtagning. Fördelarna överväger inte nackdelarna med hänsyn till att det handlar om grundläggande fri- och rättigheter samt de uppenbara riskerna för rättssäkerheten.

Förslag till yttrande har upprättats av professor Anna Jonsson Cornell med kommentarer från professor Hans-Gunnar Axberger. Yttrandet har på delegation avgivits av Juridiska fakultetens dekanus, professor Mattias Dahlberg.

Mattias Dahlberg